

τέλουν ἔν ἐρωτηματικὸν πλῆρες σαρκασμοῦ. Καὶ ἐν τούτοις παρ' ὄλων ἐξετιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο. Πρὸ τοῦ Λύτρα ὄλαι αἱ μικροφιλοτιμίαι τῶν ζωγράφων μας ὑπεχώρουν καὶ ὄλοι τὸν ἀνεγνώριζον ὡς ἓνα τῶν κορυφαίων τῆς Ἑλλ. τέχνης.

Ἄξιοπρεπῆς, μηδέποτε ζητήσας ὑλικὴν βοήθειαν παρ' οὐδενός, ἀπ' ἐναντίας ἀπορρήψας τοιαύτην, ἀπέφευγε τὸν θόρυβον καὶ τὴν πολυκοσμίαν· οἱ μόνοι του σύντροφοι ἦσαν τέσσαρες πέντε καλλ. τέχνηαι καὶ τινες συμπατριῶται του. Δὲν ἠρέσκετο εἰς τὰς δημοσιογραφικὰς διαφημύσεις, οὔτε τὰς ἐλάμβανε πολὺ ὑπ' ὄψει. Εἶχε μεγάλην ἀναπαραστατικὴν δύναμιν μνήμης. Ἰδύνατο μετ' εὐχερείας νὰ ἀπεικονίσῃ διὰ μόνῃς τῆς ἀναμνήσεως πρόσωπα θανόντα πρὸ τεσσαρακονταετίας. Ἄλλὰ καὶ γελοιογραφικὰ σκίτσα ἐν ὧρα εὐθυμίας ἐσχεδίαζε μετ' ἀπαρμιλλοῦ χάριτος. Ἦποι καὶ ἂν εὐρίσκετο, εἰς ἓνα τοῖχον ἐργαστηρίου πολλάκις ἢ εἰς τὰ τραπέζια τοῦ καθενείου.

Καίτοι προδεδικώς τὴν ἡλικίαν, διετήρει ἀκμαιοτάτην τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος καὶ τὴν ζωγραφικὴν δύναμιν. Εἰργάζετο χωρὶς κόπων, καίτοι ἢ ἀπογοήτευσις, ὅπως τόσους καὶ τόσους ἄλλους, τὸν περιετριγύριζε.

Ὁ Λύτρας ἀπέθανε γαλήνιος τῇ 14 Ἰουνίου μετὰ τρίμηνον ἀσθένειαν, ἥτις δὲν ἦτο ἀσχετος πρὸς τὴν τέχνην του. σχοῦσα τὴν ἀφορμὴν ἐκ τῆς βαθμιαίας εἰσόδου ἐν τῷ ὀργανισμῷ του τῶν διηλητηρίων, ἅτινα περιέχουσι τὰ χρώματα. Ἄφίνει πολυμελῆ οἰκογένειαν ἐν πτωχείᾳ ἐντιμῷ. Καὶ ἔπρεπε νὰ πωληθοῦν κατὰ τὴν ἀσθένειάν του τέσσαρα ἔργα του, ἀντὶ τεσσάρων χιλιάδων, ἵνα ἐξοικονομηθοῦν τὰ ἐξοδα τῆς νοσηλείας. Τρεῖς υἱοὺς του ἐποδηγέτησεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν τέχνην διὰ νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον του. Τοῖς ἀφήνει βαρεῖαν κληρονομίαν, νὰ φανοῦν ἀντάξιοι ἐνὸς τόσον μεγάλου πατρὸς.

Ὁ Λύτρας ἔφερε πρὸ ἐτῶν τὸν ἀργυροῦν σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος. ἐνῷ τόσον ἀφειδῶς σκορπιζονται τὰ ἀνώτερα παράσημα. Κατὰ παρατήρησιν μάλιστα συναδέλφου, τοῦ εἶχε δοθῆ ὁ ἀργυροῦς σταυρὸς, ἰδίῳ δὲν ὑπῆρχε... χάλκινος!

Κλείομεν τὰς πενθίμους αὐτὰς γραμμὰς μετὰ τὴν ὑπόμνησιν, ὅτι ἢ Ἐθνικὴ Πινακοθήκη πρέπει ἐγκαίρως νὰ κοσμηθῆ μετὰ ἔργα τοῦ Λύτρα ἱκανὰ ν' ἀποδώσουν τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἐκλιπόντος καλλιτέχνου.

Κ.

† Ν. Λύτρα.

Ὁ Γέρω - Ναύτης.